

28. 7. 2022

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Způsob výpočtu výše odškodnění za trvalé následky v recentní judikatuře Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud vydal dne 15. 12. 2021 přelomové, přitom nezřídka opomíjené rozhodnutí, které se věnuje způsobu stanovení a výpočtu odškodnění nemajetkové újmy (konkrétně ztížení společenského uplatnění) vznikající obětem dopravních nehod. Tímto rozhodnutím je pak rozsudek sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

Stupeň závažnosti trvalého poškození zdravotního stavu (tzv. ztížení společenského uplatnění) a od něho odvozená výše náhrady újmy na zdraví je v současné době obecně pojata jako „...procentní vyjádření ztráty životních příležitostí (lepší budoucnosti ve smyslu § 2958 o. z.) ve škále 0-100 % pro jednotlivé položky“[\[1\]](#) v 9 oblastech života[\[2\]](#):

1. Učení se a aplikace znalostí,
2. Všeobecné úkoly a požadavky,
3. Komunikace,
4. Pohyblivost,
5. Péče o sebe,
6. Život v domácnosti,
7. Mezilidská jednání a vztahy,
8. Hlavní oblasti života, a
9. Život komunitní, sociální a občanský.

V těchto oblastech se škála konkrétního omezení posuzuje na 4 (resp. 5) stupních, které vyjadřují procentní podíl omezení[\[3\]](#).

Stupeň	Procentní míra omezení	Význam
Stupeň 0: žádná obtíž	Omezení 0-4 %	osoba nemá a nepocituje žádný problém,
Stupeň 1: lehká obtíž	Omezení 5-24 %	problém je přítomen méně než 25 % času hodnocené činnosti s intenzitou, kterou může osoba tolerovat (je dobře snesitelný), a děje se zřídka během posledních 30 dní,
Stupeň 2: středně těžká obtíž	Omezení 25-49 %	problém je přítomen méně než 50 % času hodnocené činnosti s intenzitou, která zasahuje do každodenního života (je zřetelný), a děje se občas během posledních 30 dní,

Stupeň 3: těžká obtíž	Omezení 50-95 %	problém je přítomen více než 50 % času hodnocené činnosti s intenzitou, která částečně rozvrací každodenní život osoby (značně velký), a děje se často během posledních 30 dní,
Stupeň 4: úplná obtíž	Omezení 96-100 %	problém je přítomen více než 95 % času hodnocené činnosti s intenzitou, která zcela rozvrací každodenní život osoby (obtíže jsou nesnesitelné nebo je funkce nemožná), a děje se každý den během posledních 30 dní,

Jak je uvedeno v odkazovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu, při stanovení výše nemajetkové újmy „vychází soudní praxe z tzv. **výchozí rámcové částky**, vyjadřující pomyslné 100% vyřazení poškozeného ze společenského života, která se v poměrech panujících v době počátku účinnosti nového občanského zákoníku pohybovala kolem 10.000.000 Kč. Aby výše této částky nemusela být opakovaně revidována a aby reflektovala vývoj ekonomických ukazatelů, vyjadřuje se pomocí **400násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného.**“^[4] Nejvyšší soud následně ve svém rozhodnutí dokonce pracuje s konkrétně vyjádřenými hodnotami pro níže uvedené roky:

Rok	Výchozí rámcová částka
2014	10.051.200 Kč
2015	10.274.400 Kč
2016	10.586.800 Kč
2017	11.035.600 Kč
2018	11.801.600 Kč
2019	12.754.000 Kč
2020	13.650.000 Kč
2021	14.244.400 Kč

Nejvyšší soud dále uvádí, že procentní podíl z „...výchozí rámcové částky představuje základní ohodnocení náhrady nemateriální újmy při trvalých zdravotních následcích a je proporcionálním vyjádřením ztráty průměrného potenciálu pro určitý typ postižení“^[5]. Nejvyšší soud však současně odškodnění ztížení společenského uplatnění odlišuje od náhrady vzniklé škody (konkrétně majetkové újmy), jejíž odškodnění je zajištěno prostřednictvím samostatných nároků, jako je nárok na náhradu za ztrátu na výdělků (po dobu pracovní neschopnosti podle ustanovení § 2962 odst. 1 občanského zákoníku, nebo po skončení pracovní neschopnosti podle ustanovení § 2963 občanského zákoníku), či náhrady nákladů spojených s péčí o zdraví dle ustanovení § 2960 občanského zákoníku.

V rámci odškodnění trvalých následků dle Nejvyššího soudu pak mají být odškodňovány skutečnosti vzniklé zásahem do tělesné integrity, jako je „frustrace z trvalého poškození tělesných orgánů, stres a vypětí z překonávání nastalých obtíží, pozbytí ztráty životních příležitostí a možností, včetně abstraktní ztráty možností pracovního uplatnění a zapojení se do dalších životních činností“.^[6]

Modifikace základní vypočtené náhrady

Vrcholu sil i intenzity společenského zapojení dosahují většinou lidé ve věku od 45 do 55 let[7], z této premisy vychází Nejvyšší soud, když odkazuje na ustálenou soudní praxi, modifikující základní částku, stanovenou shora popsáním postupem, a to následně:

Lidé ve věku	Modifikace vypočtené základní částky
0-24 let	Zvýšení o 30-35 %
25-34 let	Zvýšení o 20 %
35-44 let	Zvýšení o 10 %
45-54 let	Částka se nemění
55-69 let	Snížení o 10 %
70 let a starší	Snížení o 20 %

Dle Nejvyššího soudu, je pro skutečně individuální přístup a zohlednění zvláštností každého jednotlivého případu potřeba zohlednit rovněž intenzitu předchozího zapojení poškozeného do společenských aktivit[8].

Intenzita předchozího zapojení do společenských aktivit	Modifikace vypočtené základní částky
Nadprůměrné	Zvýšení až o 10 %
Výjimečně intenzivní	Zvýšení až o 20 %
Zcela mimořádná	Zvýšení až o 30 %
Podprůměrná	Snížení až o 10 %
Prakticky nulová	Snížení až o 20 %

Nejvyšší soud dále uvedl, že „člověk čínorodý, který se věnuje mnoha aktivitám, o něž je v důsledku poškození zdraví připraven, se jistě jeví být více poškozen než ten, kdo dosud vedl fádni a pohodlný život; avšak jen stěží lze dovodit, že trauma, stres a frustrace u prvního jsou mnohonásobně větší než u druhého, či zda tomu právě vzhledem k povahovým vlastnostem obou nemůže být právě naopak, nehledě k tomu, že dokud je druhý zdravý, závisí jen na jeho svobodném rozhodnutí, zda svůj způsob života radikálně změní, po poškození zdraví však tuto možnost natrvalo ztratí a právě ono vědomí, že natrvalo možnosti zdravého člověka ztratil, je podstatou nehmotné újmy, kterou utrpěl.“[9]

Všechny případné výše uvedené modifikace spadají do působnosti soudu, posuzujícího konkrétní případ, jeho okolnosti a konkrétního poškozeného vzhledem k jeho specifické situaci a s respektem k jeho subjektivnímu vnímání vzniklé újmy. Oproti tomu stanovení stupně závažnosti trvalého zdravotního postižení v jednotlivých oblastech a procentní vyčíslení takového omezení dle Metodiky Nejvyššího soudu, to je úkol patřící zcela znalci.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu je dalším krokem ve směru právní jistoty poškozených a další potvrzení potřeby aplikace Metodiky Nejvyššího soudu, kterážto nebývá ze strany soudů (zejména nižších instancí) nezřídka respektována. Rozhodnutí Nejvyššího soudu je významné rovněž v tom, že přehledně popisuje způsob, jakým má být při určování konkrétní výše odškodnění trvalých následků přihlédnuto ke specifické situaci, ve které se poškozený člověk nacházel před událostí, a současně stanoví, že konkrétní modifikace mají odpovídat omezení, kterému poškozený ve svém životě kvůli zdravotním následkům skutečně čelí. Nutno dodat, že předmětný způsob výpočtu by bylo vhodné převzít do znění právního

předpisu, nicméně lze takové rozhodnutí považovat za pozitivní vývoj, který směřuje k zajištění právní jistoty na straně poškozených.

Mgr. Monika Skalová,
advokát

Anna Bíbová,
paralegal

KLB LEGAL

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

Citace:

- 2) Bod 16 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 3) Metodika Nejvyššího soudu, část D. článek III.
- 4) Bod 19 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 5) Bod 21 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 6) Bod 22 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 7) Bod 22 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021

- 8) Bod 24 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 9) Bod 25 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
- 10) Bod 25 rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021
-

[1] Bod 16. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[2] Metodika Nejvyššího soudu, část D. článek III.

[3] Bod 19. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[4] Bod 21. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[5] Bod 22. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[6] Bod 22. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[7] Bod 24. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[8] Bod 25. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

[9] Bod 25. rozhodnutí NS ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)

- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)